

Vážený pan
Ing. Jiří Paroubek
Předseda Vlády České republiky

Dne 13. září 2005

Věc: **Otevřený dopis premiéru Jiřímu Paroubkovi ve věci kauzy prodeje kostela sv. Michaela na Starém Městě v Praze, registrovaném pod rejstříkovým číslem Ústředního seznamu kulturních památek České republiky 382071-34**

Vážený pane premiére,

Obracím se na Vás v naléhavé věci, která se nyní, po mnohaletých marných snahách odborné veřejnosti o nápravu, velmi vyostřila.

Jedná se o kauzu kontroverzního nájmu, dnes již prodeje, významné cenné a z historického hlediska ojedinělé kulturní památky kostela sv. Michaela na Starém Městě v Praze.

Naše nevládní protikorupční organizace se kauzou zabývá od roku 2002 a shromáždila v této věci řadu důkazních materiálů.

Jsme přesvědčeni, že prodejem této kulturní památky se stát snaží zříci odpovědnosti za svá dosavadní pochybení, problémy spojené s kauzou adekvátně neřešil a neřeší, objekt prodal v rozporu s dobrými mravy a v rozporu se zákonem a to zcela netransparentnímu nabyvateli, navíc za nepřijatelně nízkou cenu **46.000.000 Kč**, a to cca 20 let před vypršením nájemní smlouvy, přičemž po vypršení této lhůty by podle nájemní smlouvy, kterou dobrovolně uzavřela Národní knihovna a nájemce, objekt patřil státu bez jakýchkoli závazků. Znalecký odhad byl stanoven na cca 180.000.000 Kč. Jako jediný důvod prodeje památky uvádí Národní knihovna to, že okamžitě potřebuje 46.000.000 Kč jako příspěvek na opravu Klementina. Výši prodejní ceny pak zdůvodňuje tím, že pokud by nájemní smlouva byla ze stejného důvodu vypovězena a stát by památku prodal jinému nabyvateli, musel by stát kompenzovat nájemci investice účelně vynaložené na rekonstrukci objektu, údajně ve výši cca 300.000.000 Kč a proto je tento prodej pro stát výhodný. Tento argument ředitel knihovny uvádí i přesto, že Národní knihovna nemá podle tvrzení z roku 2002 detailní rozpis nákladových položek účelně vynaložených na rekonstrukci objektu, které by bylo možné ověřit jinak, než podle podkladů dodaných nájemcem. **Ve věci nebyl nikdy vyhotoven audit.** Ve prospěch této instituce rozhodně nehovoří ani kontrolní závěr z kontrolní akce z roku 2004 Nejvyššího kontrolního úřadu prověřujícího účetnictví ministerstva kultury včetně Národní knihovny.

Důležitým argumentem je, že nájemce investoval značnou část nákladů do kostela zcela dobrovolně, na základě pokrytí svého podnikatelského záměru a stát se dnes tváří, že je mu za to vděčen a že udělal „dobrý obchod“. Jaká částka je však proinvestována na úpravy, které interiér kostela vlastně znehodnotily a jaká částka přesně je proinvestována v nákladech, které souvisejí čistě s podnikáním nájemce v kostele, to se občané nikdy nedozvěděli.

Podrobnější informace k problematické rekonstrukci objektu, k nájmu i prodeji této památky přikládáme k tomuto dopisu.

Nájemce mj. v kostele **zničil významné pohřebiště** a to za přihlížení Národní knihovny i ministerstva kultury. Pozůstatky zemřelých z 12. - 17. století (mj. Petra Zmrzlíka ze Svojšína, hrabat Bredovských, významných představitelů řádů servitů), které byly vyjmuty z hrobů, skončily zazděné v podzemní spojovací chodbě mimo půdorys stávajícího kostela (chodba spojující kryptu stávajícího kostela a sklep sousedního domu), uloženy v papírových pytlích a krabicích s tříděním na lebky a kosti. Část pozůstatků byla vyhozena do kontejneru a odvezena spolu se stavebním odpadem na skládku během provádění stavebních úprav. Část kosterních ostatků zůstala uskladněna nesanována dlouhá léta pod dřevotřískovou deskou v kryptě. **Až v loňském roce** nájemce nechal na základě testů objednaných Národní knihovnou a následného doporučení Státního zdravotního ústavu (NK se rozhodla nechat testy provést **až po dlouhodobých důrazných výzvách odborné veřejnosti**, které máme k dispozici) **sanovat kryptu** a kosterní ostatky tak, aby krypta splňovala **hygienické normy**. V kryptě byly před sanací nalezeny **toxické spory plísní** *Aspergillus versicolor* a *Aspergillus ochraceus*, ne sice v nadlimitním množství, určité riziko však v celém období od kolaudace až do provedení sanace existovalo, nikdo celý čas **nezkoumal**, zda-li se spory v kryptě vyskytují a zda-li mohou být šířeny i do dalších částí objektu, kde by mohly mít podmínky pro množení. V objektu byla v provozu restaurace a provozovaly se zde akce pro větší počet osob. Poměrně velké množství kosterních ostatků je **stále nesanováno a zazděno** ve spojovací chodbě za kryptou. V tomto závěru neproudí vzduch, z druhé části, kde zeď sousedí s obytným domem není kvalitně provedena omítka, hrozí např. narušení zdi hlodavci apod. V této části dodnes nikdo žádné testy neprováděl, **kosterní ostatky nejsou sanovány**, čímž uvnitř závěru **hrozí riziko množení těchto nebezpečných spor do nadlimitních stavů**. Tato situace dodnes trvá a **Národní knihovna, ministerstvo kultury i nabyvatel si toho musí být vědomy**. Přesto všechny tři subjekty tvrdí, že je s ostatky nakládáno pietně a v souladu se zákonem.

Národní knihovna se podílí na **manipulaci s fakty** a na svém webu uvádí nepravdivé informace. Zveřejnila např. bez dalšího vysvětlení dopis Jerri Nowikovského, ve kterém se uvádí, že testy Státního zdravotního ústavu byly vykonány **v létě 2004**, což však, jak se lze dočíst v příloze, není pravda. Laboratorní zkoušky byly podle zprávy SZÚ dokončeny již **4. 12. 2003**, SZÚ potvrdil ve svém nálezu **výskyt toxických spor**, avšak Jerri Nowikovsky nechal kryptu **sanovat až o téměř celý rok později**. Jak je patrné z doložených dopisů expertů, nechal tak učinit až po opakovaném nátlaku veřejnosti na Národní knihovnu. Kosterní ostatky za kryptou **nenechal dodnes sanovat vůbec**, čehož si musí být opět jak Národní knihovna tak ministerstvo kultury vědomy.

Nezodpovědnost Národní knihovny, ministerstva kultury i nabyvatele kostela je alarmující, domníváme se, že nabyvatel je značně nedůvěryhodným subjektem.

Jerri Nowikovsky, který byl a stále je **spolumajitelem firmy Michal Praha s.r.o.**, která **kupuje od státu kostel**, figuroval dále ve firmě **Petersburg**, která po Kontakt Moravia převzala zámek v Buštěhradu (Kontakt Moravia je podle obchodního rejstříku spoluvlastníkem firmy Petersburg, dále spolu s firmou Egosta, ve které je zainteresován Nowikovsky s exkonfidentem STB Ing. Huňáčkem; **Egosta má ve Vídni sídlo na stejné adrese jako firma Jurimex Kommerz Tranzit**, kterou řídí bratr Jerri Nowikovského **Robert Nowikovsky**, který byl šetřen kriminální policií několika států z důvodu podezření **z praní špinavých peněz**. Podle zahraničních médií firma **Roberta Nowikovského** Jurimex Kommerz Tranzit významně figurovala v kauze **expremiéra Ukrajiny Pavla Lazarenka**, který byl kvůli praní špinavých peněz **zatčen v USA**), zámek roky **chátral**, na firmu byl uplatněn **exekuční nárok**, zámek byl kvůli exekuci vzat do dražby a následně **prodán** městu Buštěhrad. Jerri Nowikovsky také figuruje ve firmě **Grazina**, která po firmě Petersburg převzala **další zámek** privatizovaný původně firmou Kontakt Moravia a sice zámek ve **Tmani**. Tento zámek rovněž **chátrá** a firma se ho marně **snaží prodat**. Zajímavé je, že podle tvrzení starosty Tmaně **Jerri Nowikovsky** nepřevzal poštu s upomínkami na úhradu **dluhu cca 35.000,- Kč**, který firma Petersburg v obci Tmaň stále dluží. Na adrese zámku dále mělo být hlášeno po jistou dobu několik ukrajinských dělníků, kteří po dotázání centrální evidence

obyvatelstva na cizinecké policii byli náhle odhlášeni. Věc jsme nechali prošetřit odborem kontroly a stížností PČR.

Bohužel ze strany nabyvatele, Národní knihovny i ministerstva kultury se setkáváme pouze s polovičatými mnohdy vykonstruovanými informacemi, instituce odmítají veřejnosti vydat kupní smlouvu, uvádí v řadě sdělení nepravdy a alibisticky zdůvodňují jak akce, které se doposud v kostele pořádaly, tak samotný prodej této významné a cenné kulturní památky, která je součástí památkové zóny na Starém Městě v Praze pod ochranou UNESCO. Jako příklad a důkaz uvádíme text nabyvatele, kterým vysvětluje pořádání technoparty v kostele s názvem Saint party, přičemž v textu samotném nabyvatel kostela manipuluje se samotným názvem akce, ze „Saint“ party činí „Sain“ party a překladem tohoto odlišného slova pozměňuje celý význam původního termínu (v příloze předkládáme text nabyvatele a autentický plakát na akci).

V kostele sv. Michaela, ve kterém kdysi kázal mj. **Mistr Jan Hus** a ve kterém se až do příchodu nabyvatele nacházelo jedno z **nejvýznamnějších pohřebišť v Praze**, se pořádají programy, které naprosto nekorespondují s významem této stavby, v minulosti nebyl výjimkou **striptýz, diskotéka**. Na technoparty s názvem **Saint party** lákal plakát obsahující **znevažující pojetí duchovních symbolů**.

Na porušování rozhodnutí MK ČR z roku 1994 a na porušování zákonů o památkové péči bylo reagováno důraznými protesty odborné veřejnosti, avšak bezvýsledně. Ministr kultury Pavel Dostál a bývalý ředitel Národní knihovny Vojtěch Balík dlouho operovali pouze argumentem „byla opravena památka, na kterou stát neměl peníze, jedná se o přijatelný kompromis“. Tento argument se velké části odborné veřejnosti dlouhý čas jevil jako nepřijatelný především proto, že stát v době, kdy objekt chtěl původně prodat a posléze jej pronajal, nevyvinul adekvátní úsilí k sehnání vhodného investora, který by kulturní památku rekonstruoval dle zákona. V 90. letech byl objekt tzv. „rekonstruován“, avšak během rekonstrukce došlo k výrazným zásahům do interiéru objektu a **objekt byl částečně znehodnocen. Odbor památkové péče MHMP ignoroval Rozhodnutí ministerstva kultury a povoloval zásadní stavební změny v objektu v rozporu s tímto Rozhodnutím. Národní knihovna ani ministerstvo kultury však nezasáhly.** Z hlediska dnes platných zákonů a z hlediska závazku státu chránit kulturní dědictví země nemůže být používáno jako argument to, jak se k objektu choval např. Josef II., jak se k němu postavila církev apod. Právě tyto argumenty zaznívají z řad státních úředníků, kteří se zřejmě domnívají, že mohou rozhodovat bez osobní odpovědnosti, že je veřejnost slepá, nich nechápe a především bude tolerovat excesy podobného typu. Často se dozvídáme také to, že „kostel by bez zásahu investora spadl“ (což podle vyjádření expertů není pravda), „kostel byl v dezolátním stavu“ apod. Na začátku 90. let byly v dezolátním stavu stovky budov a stát rekonstruoval všechny ty objekty, které rekonstruovat chtěl. Tento objekt měl patřit mezi priority především proto, že se nachází **v zóně Starého Města, která patří pod ochranu světového kulturního dědictví UNESCO**, je to významná a cenná kulturní památka, historie kostela sahá do 12. století, objekt byl velkoryse přestavěn v období gotiky i baroka, kázal v něm Mistr Jan Hus, nelze opomíjet ani ono významné pohřebiště, ze kterého je nyní změř kostí a lebek. Nebylo by, domnívám se pane premiére, od věci, kdybyste se rozhodl podniknout návštěvu sklepní chodby, ve které se největší část ostatků nachází, nechal prorazit sondu do otvoru ve sklepní chodbě a prohlédl si papírové pytle, ve kterých jsou takto „pietně“ naházeny ostatky někdejších významných učenců Starého Města Pražského. Doporučujeme však nezapomenout na ochranné pomůcky, neboť není známo, zda-li se v tomto zarděném prostoru nepřemnožily spory toxických plísní, které byly nalezeny i v kryptě. Bylo by, domnívám se, taktéž vhodné, kdyby tuto návštěvu s Vámi podnikla i ministryně zdravotnictví a ministr kultury. Poslední rekonstrukce z devadesátých let minulého století bohužel interiér kostela negativně poznamenala jako nikdy před tím. Všechny konstrukce použité k přepatrování objektu, které kdy byly dovnitř objektu vloženy byly vždy odstranitelné snáze, než ty, které jsou nyní **zasekány do gotických pilířů**, aby vznikla užitná plocha pro zájmy nájemce, resp. současného

nabyvatele kostela. Rakouský občan Jerri Nowikovsky, který reprezentuje firmu, která kostel koupila, byl podle našich informací přibližně před rokem na návštěvě u 1. náměstka ministra kultury Zdeňka Nováka. Netušíme, o čem spolu jednali a co bylo předmětem této pracovní schůzky. Doufáme jen, že Jerri Nowikovsky nemá na úředníky české státní správy takový vliv, aby ho pokládali za mentora hodnocení českého kulturního dědictví, resp. aby si nechali vysvětlit, které kulturní památky Česká republika potřebuje a které nikoli, které mu může prodat a za jakou cenu a to jako tzv. „zbytný majetek státu“ podle zákona o majetku České republiky. Právě podle tohoto zákona byl kostel bez ohledu na jeho kulturní hodnotu prodán.

Ve věci jsme v minulosti podali několik trestních oznámení. Všechna policie odložila. První trestní oznámení bylo podáno kvůli podezření z korupce. **JUDr. Ladislav Kratochvíl**, bývalý náměstek ministra kultury, který za MK podepisoval nájemní smlouvu, se cca po dvou letech ocitl spolu se svou někdejší podřízenou z MK **Marií Dykastovou a vedoucím odboru investic Národní knihovny Pavlem Dykastem v řadě společností ve vlivu Vlastimila Valenty**, který při podpisu nájemní smlouvy k nájmu kostela **reprezentoval nájemce**. Poslední odložené šetření trestního oznámení, které bylo podáno kvůli porušení právních norem v oblasti památkové péče, bylo vedeno amatérsky a bez zájmu. Policie si stěžovala na nedostatek prostředků k vyhotovení soudního znaleckého posudku k této kauze, proto jsme iniciovali vyhotovení tohoto posudku u tehdejšího Státního ústavu památkové péče. Tato instituce na vyžádání policie dodala **znalecký posudek do trestního spisu**. Ve znaleckém posudku se jasně hovoří o spáchané škodě, přesto nebylo během vyšetřování k těmto údajům naprosto přihlédnuto. **Znalecký posudek ignorovala jak policie, tak státní zastupitelství**. Důkazem toho jsou závěry vyšetřování i námi pořízené šokující záznamy telefonních hovorů s policií a dozorující státní zástupkyní, které máme k dispozici a které jsme předali kontrolním orgánům. Policie např. v rozhovorech uvádí, že nadřízený jednoho pracovníka ministerstva kultury zakázal tomuto pracovníku poskytnout policii jakékoli konzultace v průběhu vyšetřování a policie se s tím následně smířila a nepodnikla ve věci žádné další kroky. Dále policie uvádí, že **odpovědní pracovníci magistrátu si nic nepamatují** a tvrdí, že **dokumenty se ztratily**, není dále zjevné, zda-li policie vůbec pátrala po kopiích těchto ztracených dokumentů na jiných institucích apod. Nájemce dokonce získal jakýsi grant z veřejných prostředků, o této dotaci se nám zatím nepodařilo získat podrobnější informace. Rozhovory s dozorující státní zástupkyní byly zmatené, státní zástupkyně nebyla schopna sdělit srozumitelné stanovisko k odložení případu. K dotazu jak je možné, že se orgány činné v trestním řízení nevypořádaly s předloženými důkazy, nedokázala podat uspokojivé vysvětlení, rozhovor máme zaznamenán. Na Policejním prezidiu jsme podali stížnost a požádali v této věci o prověření postupu policie, PP se však vypořádalo s touto stížností tak, že naši stížnost postoupilo jako podnět k přezkoumání postupu policejního orgánu na Obvodní státní zastupitelství pro Prahu 1. Státní zástupkyně, která případ dozorovala se vyjádřila v tom smyslu, že postup policejního orgánu přezkoumá pouze v případě, že stížnost podá poškozený, což je ovšem v tomto případě stát, kvůli postupu státu jsme právě trestní oznámení podávali, takže lze těžko předpokládat, že stát bude žádat přezkoumat výkon policie. **O situaci budeme informovat nejvyšší státní zástupkyni, ministra spravedlnosti, ministra vnitra a samozřejmě také ministra kultury.**

Nyní jsme podali **trestní oznámení nové kvůli netransparentnímu prodeji této památky**, které se podle našeho názoru odehrálo v rozporu s dobrými mravy a za nedodržení povinností, které státu, coby vlastníkovému objektu, ukládá zákon.

Bezpečnostní informační službě jsme předali řadu podkladů, předpokládáme, že by v této době měly být již zpracované. Jelikož ze zákona nemůžeme být adresáty informací BIS, vyzýváme proto vládu, aby si veškeré dokumenty k osobám, které jsou zainteresované na nákupu tohoto cenného a významného objektu, **promptně od BIS vyžádala a seznámila následně veřejnost** s obecnými fakty, komu Česká republika prostřednictvím pánů Nováka a Ježka prodala tak cennou kulturní památku a podle

zjištěných informací přijala **adekvátní opatření** a případně z jednání **nevýhodného pro Českou republiku okamžitě vyvodila jasnou odpovědnost.**

Rovněž žádáme vládu České republiky, aby si vyžádala informace od příslušných zpravodajských služeb k firmě **T.I.P.T. Trust reg.**, která se nedávno stala majoritním vlastníkem nabyvatele kostela a která je zapsána v Lichtenštejnsku a ke které není možné dohledat z veřejných zdrojů **žádné relevantní informace.** Vlastním šetřením jsme alespoň dohledali, že právě firma T.I.P.T. Trust reg. **poskytla** společnosti Michal Praha s.r.o. úvěr **na investici do kostela.** Nyní tedy nastala situace, kdy věřitel nabyvatele kostela vstoupil majoritním podílem do této společnosti, která kostel koupila. Stát podle našich informací **nemá žádné garance,** co se s touto kulturní památkou bude dále odehrávat a **jak bude dále využívána.** Ničím nepodložené sliby nabyvatele o budoucím využití kostela jsou bohužel zcela nevěrohodné, neboť celá řada slibů nabyvatele, které byly v minulosti prezentovány, **nebyly dodrženy,** což průběžně dokládáme do trestních spisů.

Stát musí cítit odpovědnost ke svému kulturnímu dědictví. Je nepřípustné, aby s cennými kulturními památkami takto nakládal, takto o nich rozhodoval a nechránil je. Stát argumentuje tím, že památku chrání zákon o památkové péči, avšak ten byl a je stále beztrestně porušován, nabyvatel kostela není garantem budoucího dobrého zacházení s touto kulturní památkou, pro stát by měly být důležité dosavadní zkušenosti s nájemcem, které jsou z převážné většiny velmi negativní, zodpovědní úředníci ministerstva kultury a Národní knihovny toto ignorovali a dodnes ignorují.

Z těchto důvodů si Vás s veškerou vážností dovoluujeme informovat o tom, že jsme ustanovili **krizový výbor,** který aktuálně zvažuje varianty dalšího možného postupu. Po zahájení výuky na vysokých školách budeme kontaktovat studenty s návrhem zahájit protestní akce, pakliže kauza nebude komplexně řešena a vyřešena v souladu se zákonem a dobrými mravy.

Na závěr si dovoluujeme poznamenat, že se **distancujeme** od počínání pana **Jiřího Peška,** který se představuje jako prezident Evropského centra starého sakrálního umění v chrámu sv. Michaela Archanděla a Rytíř Řádu sv. Michaela Archanděla a intenzivně veřejně prezentuje své představy o rehabilitaci této kulturní památky. S Jiřím Peškem naše organizace **neudrhuje žádný kontakt a nemá s ním nic společného.**

Věřím, pane premiére, že text pečlivě uvážíte a obsah projednáte ve vládě. Zároveň věřím, že se zasadíte o možnou nápravu stavu věci a o vyvození osobní odpovědnosti těch, kteří odpovědni jsou. Zákon skýtá určité možnosti, jak se pokusit věc napravit tak, aby tato kauza nebyla v budoucnu trvalou ostudou pro český stát. Dovoluji si Vás požádat o zaslání vyrozumění, zda-li se ve věci budete angažovat, naši organizaci bude zajímat především to, jaké konkrétní kroky byly učiněny a s jakými výsledky.

Děkuji,

V úctě,

Iveta Jordanová
Ředitelka nevládní protikorupční organizace Růžový panter

IČO: 265 95 559

P.O.BOX 16 A
268 01 Hořovice
e-mail: ivetajordanova@ruzovypanter.cz

Přílohy:

1. Návrh opatření pro řešení situace v kryptě, prof. Zelinger, **22. 10. 2003**
2. Zpráva Státního zdravotního ústavu ze dne **4. 12. 2003**
3. Informace o plísni *Aspergillus versicolor*
4. Informace o plísni *Aspergillus ochraceus*
5. Dopis prof. Zelingerova doc. Kotalíkovi ve věci výskytu toxických spor v kryptě ze dne **22. 6. 2004**
6. Dopis doc. Kotalíka řediteli NK PhDr. Balíkovi ve věci výskytu spor v kryptě ze dne **30. 6. 2004**
7. Vyjádření nabyvatele kostela Jerri Nowikovského, resp. Michal Praha s.r.o. k sanaci krypty ze dne **26. 8. 2005**
8. Archivní článek z Lidové demokracie ke kauze kostela sv. Michaela, k jeho dražbě a především ke stanovení vyvolávací ceny v dražbě roku 1993
9. Plakát na erotickou show v kostele
10. Článek z MF dnes z 30. 3. 2001 „Hříšná noc u sv. Michala“
11. Článek z Večerníku Praha z 20. 12. 2001 o house party za účasti go-go tanečnic v kostele
12. Text z webu www.superdance.cz o akci Saint party v kostele 27. 5. 2005
13. Plakát k akci Saint party
14. Stanovisko firmy Michal Praha s.r.o. k tiskové konferenci NK dne 23. 8. 2005
15. Dokument ze sbírky listin firmy Michal Praha s.r.o o úvěru poskytnutém firmou T.I.P.T. z Vadúzu
16. Znalecký posudek Národního památkového ústavu dodaný do trestního spisu
17. Otevřený dopis firmy Michal Praha s.r.o. ze dne 5. 8. 2002 Týdeníku Respekt (pozn. firma Michal Praha s.r.o. byla ve všech soudních sporech v ČR neúspěšná)
18. Žádost ředitele Národní knihovny Vlastimila Ježka o udělení souhlasu ministerstva kultury s prodejem kostela, ze dne 5. 4. 2005
19. E-mailová korespondence s MK ve věci zveřejnění kupní smlouvy (nutné číst odzadu)

Na vědomí:

Poslanci a senátoři PSP ČR
Kancelář prezidenta republiky
Vláda ČR
MK
NK
BIS
PČR
Česká komise pro UNESCO
Média